

монетарну складову інфляції, знаходяться у розпорядженні інших регулюючих органів. Тому для ефективного досягнення цілі стабільної інфляції НБУ має активно співпрацювати з урядом та цілеспрямовано формувати механізми спрямування коштів у ті галузі, що спроможні задовольнити внутрішній попит та послабити дисбаланси на товарно-грошових ринках, а також підтримувати валютну стабільність.

Потенціал курсової стабільності лежить в площині стимулювання процесів дедоларизації, відновлення позитивної динаміки експорту та припливу іноземних інвестицій за паралельного ужорсточення контролю за валютними позиціями і зовнішніми запозиченнями фінансових і нефінансових корпорацій, стримування припливу спекулятивного капіталу, розвитку інструментів страхування від валютних ризиків, бюджетної стабільності, відновлення довіри до національної валюти та зниження інфляційних очікувань. У довгостроковій перспективі валютно-курсова політика НБУ має спрямовуватися на посилення стійкості української валюти до негативних впливів та згладжування суттєвих курсових стрибків в рамках похилого курсового коридору. Параметри коридору визначатимуться, виходячи із завдань зниження інфляції та підтримання внутрішньої та зовнішньої конкурентоспроможності товаровиробників, індикатором якої є реальний курс. В довгостроковій перспективі із розвитком ринкових механізмів курсоутворення пряме державне втручання у процеси курсоут-

ворення має поступово послаблюватися паралельно із розвитком системи страхування валютних ризиків як шляхом поширення ринкових інструментів, так і через вдосконалення державного контролю за валютними операціями і позиціями суб'єктів валютних відносин.

Список використаних джерел

1. Гриценко А. Монетарна стратегія: шлях до ефективної грошово-кредитної політики. Необхідність і передумови формування монетарної стратегії як форми комунікації центральних банків / А. Гриценко, Т. Кричевська // Вісник НБУ. – 2005. – № 11. – С. 8-18.
2. Дорошенко І. Грошово-кредитна політика економічного зростання у трансформаційній економіці [Текст] : Дис. канд. екон. наук: 08.01.01 / Київський національний торговельно-економічний ун-т. – К., 2001. – 236 арк. + дод. арк. 237–283 – Дві кн. одиниці. – Бібліогр.: арк. 218–236.
3. Економіка України після кризи: орієнтири стратегічних реформ / Я.А.Жаліло, Д.С.Покришка, Я.В.Белінська [та ін.]; за ред. Я.А.Жаліло. – К.: НІСД, 2010. – 104 с.
4. Інфляція та фінансові механізми її регулювання : монографія / [Даниленко А. І., Петрик О. І., Шелудько Н. М. та ін.]; за ред. А. І. Даниленка. – К.: Ін-т екон. та прогнозів. НАН України, 2007. – 400 с.
5. Кораблін С. Сукупна пропозиція і оптимальна інфляція / Кораблін С. // Економіка і прогнозування. – 2005. – № 1. – С. 9–32.
6. Національний банк України. Ділові очікування підприємств України. IV квартал 2010 року. – С. 3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/Publication/research.htm>.
7. Носов О.Ю. Підвищення рівня монетизації української економіки та інфляція / Носов О.Ю. // Економічний простір. – 2009. – №24. – с. 169-175.
8. Шевчук В. Антиінфляційна політика та економічне зростання в Україні / Стратегія соціально-економічного розвитку України та пріоритети грошово-кредитної політики: матеріали наук.-практ. конф. (м. Київ, 7 грудня 2006 р.). – К.: НБУ; Ін-т екон. прогнозів, 2007. – С. 170–179.

Стаття надійшла до редакції 04.03.13

Я. Белінська, д-р екон. наук, проф.
Національн. ун-т ГНС України, Ірпень,
В. Биховченко, ст. препод.
Національн. ун-т ГНС України, Ірпень

ИНФЛЯЦИОННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И СТАБИЛЬНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ДЕНЕЖНОЙ ЕДИНИЦЫ УКРАИНЫ

Исследовано влияние монетарной политики на ценовую динамику в Украине. Определены факторы инфляции в Украине. Выяснена роль НБУ в регулировании ценовой динамики.

Ключевые слова: инфляция, монетарная политика, ценовая стабильность, антиинфляционные инструменты, финансовая стабильность.

J. Belinska, PhD, Professor
Nation. Univ. of State Tax Service of Ukraine, Irpen,
V. Byhovchenko, senior teacher
Nation. Univ. of State Tax Service of Ukraine, Irpen

INFLATION TRENDS AND STABILITY OF THE NATIONAL MONETARY UNIT OF UKRAINE

The influence of monetary policy on price dynamics in Ukraine. Factors inflation in Ukraine. The role of the NBU in the regulation of price dynamics.

Keywords: inflation, monetary policy, price stability, anti-inflation tools, financial stability.

УДК 347.426.6

І. Дрозд, д-р екон. наук, проф.
КНУ імені Тараса Шевченка, Київ,
Н. Дрозд, канд. екон. наук, асист.
КНУ імені Тараса Шевченка, Київ,
Н. Заєць, голов. спеціаліст
Мін-во економ. розвитку і торгівлі України, Київ,
Д. Красніков, асп.
Націон. акад. державн. управл. при Президентові України, Київ

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ЗБИТКІВ, ЗАВДАНИХ ДЕРЖАВІ, В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Розглянуто сутність, еволюцію нормативного регламентування та характеристику складових збитків, завданих державі. Визначено методику їх розрахунків та наслідки щодо відповідальності посадових осіб.

Ключові слова: збитки, завдані державі, відшкодування збитків, матеріальна шкода, принцип відповідальності.

Постановка проблеми. У суспільстві, де розвивається ринкова економіка, необхідність визначення збитків, завданих державі та їх відшкодування має важливе значення як у практичному аспекті реалізації, так і теоретико-методичному. Встановлення товарно-грошових відносин тягне за собою ситуації, за яких виникають

питання щодо визначення шкоди та виявлення відповідальних осіб, і, відповідно питання щодо захисту прав і законних інтересів учасників цих відносин. Основні засади виявлення збитків та притягнення винних до відповідальності сформувалися в інституціях відшкодування збитків. У законодавстві України відсутнє визна-

чення "збитки, завдані державі", що, в свою чергу, призводить до їх неврегульованості. Не сформовано загальноприйнятого визначення цього поняття і у вітчизняній та зарубіжній науках. Однак, слід підкреслити неабияку важливість для функціонування державного апарату існування дієвого набору правил не лише при зборі платежів до казни, а й під час витрачання накопиченого та розрахунку втраченого.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні та зарубіжні вчені науковці та практики Євтеєв В.С., Клименко Н.І., Латинцев А.В., Михайлик Р.Р., Вернигора О.О., Теньков С.А. у своїх роботах приділяють значну увагу питанням виявлення та розрахунку збитків, проте в більшості випадків розглядають питання збитків в підприємницькій та комерційній діяльності. А.Б. Камінський доповнює теорію збитків виявленими наслідками дії фінансових ризиків. Учений вважає, що у несприятливих ситуаціях слід застосовувати принципово інший підхід до визначення збитків, що ґрунтується на процедурах вимірювання фінансових ризиків [1, С. 66].

Економічну сутність фінансового результату підприємств сектору державного управління, та, зокрема концепції прибутку та збитку обґрунтовувалась Т.І. Єфіменко, Н.О. Гурою [2, С. 28]. Проте не менш важливий аспект виявлення та відшкодування збитків, завданих державі, залишається не розглянутим.

Невирішені проблеми. Аналізуючи сучасний стан наукової думки і враховуючи практичні потреби сьогодення у виявленні та відшкодуванні збитків, завданих державі, необхідно навести деякі концептуальні підходи щодо визначення цього поняття. Майже всі сучасні наукові дослідження збитків розкривають їх обсяг (систему), не визначивши зміст (ознаки).

Відсутність, як у науці, так і в нормативно-правових актах єдиного концептуального розуміння поняття викликає, безперечно, значні труднощі щодо єдиної класифікації збитків, завданих державі та відповідно їх відшкодування. Сьогодні у більшості випадків ці діяння традиційно групуються за "загальним правилом" – законодавчою підставою, тобто найменуванням порушених норм законодавства.

Однак визначення порушених норм законодавства та розрахунок збитків, завданих у результаті таких порушень, не завжди має продовженням процес відшкодування таких збитків з причини відсутності механізмів відшкодування, а саме конкретного визначення хто саме, кому і скільки має відшкодувати. Невизначеність призводить до винесення у схожих ситуаціях протилежних рішень, як контролюючими органами, так і правоохоронними та судами.

Мета статті полягає у поглибленні та конкретизації визначення збитків, завданих державі, та ідентифікації їх ознак, а також розгляд можливості їх відшкодування відповідно до чинного законодавства відповідно до методики у контексті принципу відповідальності посадових осіб.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до п. 2 ст. 224 Господарського кодексу України [4] під збитками розуміються витрати, зроблені управненою стороною, втрата або пошкодження її майна, а також не одержані нею доходи, які управнена сторона одержала б у разі належного виконання зобов'язання або додержання правил здійснення господарської діяльності другою стороною. Згідно з п. 1 ст. 225 Господарського кодексу України до складу збитків, що підлягають відшкодуванню особою, яка допустила господарське правопорушення, включаються:

- вартість втраченого, пошкодженого або знищеного майна, визначена відповідно до вимог законодавства;

- додаткові витрати (штрафні санкції, сплачені іншим суб'єктам, вартість додаткових робіт, додатково витрачених матеріалів тощо), понесені стороною, яка зазнала збитків унаслідок порушення зобов'язання другою стороною;

- неодержаний прибуток (втрачена вигода), на який сторона, яка зазнала збитків, мала право розраховувати в разі належного виконання зобов'язання другою стороною;

- матеріальна компенсація моральної шкоди у випадках, передбачених законом.

Відповідно до п. 2 ст. 22 Цивільного кодексу України [5] збитками є:

- втрати, яких особа зазнала у зв'язку зі знищенням або пошкодженням речі, а також витрати, які особа зробила або мусить зробити для відновлення свого порушеного права (реальні збитки);

- доходи, які особа могла б реально одержати за звичайних обставин, якби її право не було порушене (упущена вигода).

Усі інші нормативні документи, що визначають термін "збитки" та регулюють їх розрахунок, є лише підзаконними нормативно-правовими актами.

Одним з таких актів є Порядок взаємодії між органами Державної фінансової інспекції України та органами прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки України, затверджений спільним наказом ГоловкиРУ, МВС, СБУ, Генеральної прокуратури від 19.10.06 р. № 346/1025/685/53 [7], яким визначено такі терміни:

- матеріальна шкода (збитки) – це втрата активів чи недоотримання належних доходів об'єктом контролю та/або державою, що сталися внаслідок порушення законодавства об'єктом контролю шляхом дій або бездіяльності його посадових (службових) осіб;

- втрата активів – це безповоротне зменшення активів через: перерахування (сплату) коштів; відчуження, недостачу, знищення (псування) чи придбання неліквідного (зіпсованого) майна; втрату боржника у зобов'язанні; зменшення частки державної (комунальної) власності у статутному фонді господарського товариства;

- розмір матеріальної шкоди (збитків) – це вартість втрачених активів або недоотриманих доходів, яка визначається за даними бухгалтерського обліку і фінансової звітності об'єкта контролю або експертною оцінкою та іншими визначеними законодавством способами.

Категорії "збитки" та "шкода" фігурують чи не в кожній сфері законодавства: цивільній, трудовій, екологічній, кримінальній... При визначенні цих понять доводиться спочатку з'ясувати вид правовідносин, у межах яких завдано шкоду, а вже потім звертатися до законодавства щоб зрозуміти їх зміст. Тож перш за все треба розглянути різницю між поняттями "збитки" та "шкода" з точки зору цивільного законодавства.

Під шкодою прийнято розуміти втрати, яких зазнала потерпіла сторона у формі знищення або пошкодження майна внаслідок протиправної поведінки іншої особи.

Іншими словами, шкода – це зменшення кількості майнового блага (внаслідок знищення майна втрата можливості отримати майно, яке особа неодмінно отримала б за нормального перебігу подій) або погіршення його якості (пошкодження речі, зіпсуття, приведення її у стан, у якому вона не здатна виконувати всі свої функції).

Збитки – це грошова оцінка (еквівалент) заподіяної матеріальної шкоди.

Таким чином, терміни "збитки" та "шкода" слід відокремлювати один від одного [5]. Під першим треба розуміти втрати від знищення або пошкодження майна, а під другим – грошове вираження завданої шкоди, що і буде розглянуто далі.

Одним із основних механізмів виявлення збитків, завданих державі, є здійснення контролю за використанням державних коштів. Для цього необхідне якісне функціонування системи фінансового контролю та взаємодії правоохоронних і контролюючих органів, побудоване на чіткій законодавчій базі.

У процесі розвитку законодавства України було декілька спроб створити нормативний акт, що регулював би визначення збитків, завданих державі. Дослідження показало, що існує близько 20 нормативних документів, які розглядають питання визначення збитків у різних сферах господарювання. Проте жоден із них не є досконалим в частині правомірності визначення збитків, оскільки через неврегульованість законодавства завжди виникають спірні питання та неоднозначне тлумачення цих нормативних документів.

Проаналізувавши нормативні документи згідно яких визначаються збитки, можна підсумувати, що основним алгоритмом розрахунку завданих державі збитків є порівняння ринкової вартості аналогічного майна із фактичною вартістю майна, щодо якого ведеться розрахунок збитку.

Поняття ринкової вартості розглянемо детальніше, адже саме воно стає необхідним надалі при визначенні розміру збитків. Тим більше, що навіть в умовах інфляційних процесів індекс інфляції сам по собі не може автоматично застосовуватися для визначення розміру збитків.

Проте, чіткого тлумачення поняття ринкової вартості або ринкової ціни та інших подібних категорій в законодавстві відсутнє. Як правило, у кожному окремому документі є посилання на визначення більш пристосоване до сфери, який регулює відповідний документ.

Щоб узагальнити розгляд питання визначення ринкової ціни в Україні зупинимось на домінуючій ринковій ціні, яка застосовується в Методичних рекомендаціях з визначення суми збитків у разі порушення законодавства у сфері закупівель, затверджених наказом Державної фінансової інспекції (на момент затвердження – Головного контрольно-ревізійного управління) України від 13.04.10 р. № 89 [9].

В зазначеному документі, ринкова ціна вживається у значенні переважної (середньостатистичної, експертної) ціни на предмет закупівлі, яка сформувалась на території адміністративно-територіальної одиниці, де замовником проводиться процедура закупівлі, і яка визначена і задокументована органом, уповноваженим регулювати та/або моніторити ціни і тарифи на окремі види продукції, товари і послуги.

Проте, не можна зупинятись лише на алгоритмі визначення збитків, шляхом порівняння з ринковою ціною. Є й інші методи визначення збитків. Так, наприклад, у тих самих Методичних рекомендаціях з визначення суми збитків у разі порушення законодавства у сфері закупівель [9] застосовується дві відокремлені формули розрахунку збитків.

За першою формулою сума завданих збитків розраховується внаслідок порушення процедур закупівель, якщо такі порушення призвели до неправомірного вибору переможців або неправомірного відхилення тендерних пропозицій учасників. Сума збитків визначається як різниця між загальною вартістю придбаних товарів та вартістю найвигіднішої пропозиції учасника. За другою формулою сума завданих збитків визначається внаслідок збільшення ціни і розраховується як різниця між загальною вартістю придбаних товарів по змінених істотних умовах (збільшених цінах) та їх початковою вартістю за умовами договору про закупівлю, укладеного з учасником-переможцем торгів.

Розрахунок збитків приведений для випадків, пов'язаних із порушенням законодавства у сфері закупівель. Тому ці дві формули побудовані на іншому принципі, а саме, коли порівнюється не ринкова ціна, а ціна більш вигідної пропозиції, що була випадково або навмисно втрачена, або за ринкову ціну приймається ціна законодавчо встановлена.

Одночасно, не можна не звернути увагу, що відповідно до Тимчасової методики визначення розміру шкоди (збитків), заподіяної порушенням господарських договорів, схваленої Державною комісією Ради Міністрів СРСР з економічної реформи від 21.12.1990 [8], яка чинна до сьогодні (у частині, що не суперечить чинному законодавству), принцип розрахунку збитків дещо інший, а саме більш направлений у бік планової, а не ринкової економіки, і побудований на порівнянні планових показників із фактичними показниками, що були зменшені у порівнянні з плановими в результаті не виконання договірних умов. Розмір збитку (збитків) розраховується на основі визначених у встановленому порядку і діючих у потерпілої сторони норм, нормативів, цін, тарифів та ін. Витрати, що перевищують зазначені норми, нормативи, ціни, тарифи, відшкодуванню не підлягають.

Також, окремий вид розрахунку збитків можна проаналізувати при виявленні шкоди, що як уже було розглянуто дещо відрізняється від поняття збитки. Відповідно до Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.2011 № 116 [6] встановлено механізм визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, крім дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та валютних цінностей. Згідно із зазначеним документом основний алгоритм розрахунку збитків полягає у визначенні балансової вартості втраченого майна (з вирахуванням амортизаційних відрахувань). Такий розрахунок можна назвати прямими збитками, тобто, коли вартість втраченого і є сумою збитків.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У процесі формування законодавства України було створено декілька нормативних документів, які використовували окремі алгоритми розрахунку збитків, завданих державі, що побудовані на різних принципах в залежності від виду встановленого порушення та його наслідків. Як показує аналіз оглянутих нормативних документів, механізми виявлення та відшкодування збитків в першу чергу залежать від сфери, у якій відбувається зазначений процес, а по друге від законодавчого обґрунтування застосування цих механізмів. І в Україні зазначений процес лише починає розвиватись та набувати ваги для можливості не лише констатувати факти нанесених державі збитків, а і правомірно розраховувати їх розмір та вимагати відповідного відшкодування. Це забезпечить принцип відповідальності посадових осіб, які допустили порушення.

Подальші дослідження категорії збитків слід продовжувати у напрямку не лише визначення збитків внаслідок порушення законодавства, але й у випадках неефективного та неекономного витрачання державних коштів.

Список використаних джерел

1. Камінський А.Б. Моделювання фінансових ризиків: Монографія. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2006. – 304 с.
2. Інформаційне забезпечення управління державними фінансами: (у 2-х т.) / за заг. ред. Ф.о. Ярошенка. Т.ІІ. Методологія формування фінансового результату з урахуванням податкових різниць / Т.І. Єфіменко, І.К. Дрозд, Н.О. Гура та ін. – К.: ДНУ "Акад. фін. Управління", 2010. – 336 с.
3. Латинцев А.В., Латинцева О.В. Розрахунок збитків в комерційній діяльності: монографія / М.: Видавництво Лекс-Книга. – 2002. – С.37.

4. Господарський кодекс України 16.01.2003 № 436-IV [сайт] // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15> – Назва з екрана.

5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [сайт] // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T030435.html / – Назва з екрана.

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.01.2011 № 116 "Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей" [сайт] // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF/> – Назва з екрана.

7. Наказ Головки КПУ, МВС, СБУ, Генеральної прокуратури від 19.10.2006. № 346/1025/685/53 "Про затвердження Порядку взаємодії між органами державної контрольно-ревізійної служби та органами прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки України" [сайт] // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/84775/> – Назва з екрана.

8. Тимчасова методика визначення розміру шкоди (збитків), заподіяної порушенням господарських договорів, затверджена Державною

комісією Ради Міністрів СРСР з економічної реформи 21.12.1990 року [сайт] // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0001400-90/> – Назва з екрана.

9. Наказ Головного контрольно-ревізійного управління України від 13.04.2010 № 89 "Про затвердження Методичних рекомендацій з визначення суми збитків у разі порушення законодавства у сфері закупівель" [сайт] // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/84899/> – Назва з екрана.

10. Лютий І.О. Довідник державного фінансового інспектора та аудитора/ Лютий І.О., Андреев П.П., Врублевська С.В., Калюга Є.В., Костюшко В.В., Михайлич Р.А., Сохнич О.А., Чечуліна О.О., Чорнуцький С.П. – К.: Громадська організація "Комітет сприяння боротьбі з економічною злочинністю і корупцією", 2012. – 172 с.

11. Романюк М.В. Податкова політика України / Романюк М.В., Тропіна В.Б., Варналії З.С., Мельник П.В., Тарангул Л.Л. та інші – К.: Знання України, 2011. – 505 с.

Стаття надійшла до редакції 06.03.13

И. Дрозд, д-р экон. наук, проф.

КНУ имени Тараса Шевченко, Киев,

Н. Дрозд, канд. экон. наук, ассист.

КНУ имени Тараса Шевченко, Киев,

Н. Заяц, главн. специалист

Мин-во эконом. развития и торговли Украины, Киев,

Д. Красников, асп.

Национ. акад. гос. управл. при Президенте Украины, Киев

МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ НАНЕСЕННОГО ГОСУДАРСТВУ УЩЕРБА В КОНТЕКСТЕ РЕАЛИЗАЦИИ ПРИНЦИПА ОТВЕТСТВЕННОСТИ

Рассмотрена сущность, эволюция нормативного регламентирования и характеристика составляющих нанесенного государству ущерба. Определена методика их расчетов и последствия в разрезе ответственности должностных лиц.

Ключевые слова: ущерб, нанесенный государству, возмещение убытков, материальный ущерб, принцип ответственности.

Drozdz I., PhD, Professor

Taras Shevchenko Kyiv Nation. Univ., Kyiv,

Drozdz N., PhD, Assist.

Taras Shevchenko Kyiv Nation. Univ., Kyiv,

Zayats N., Senior specialist

Ministry of Econom. Development and Trade of Ukraine, Kyiv,

Krasnikov D., post graduate student

The Nation. Academy of Public Admin., the President of Ukraine, Kyiv

METHODOLOGICAL FOUNDATIONS IDENTIFYING DAMAGES FOR THE COUNTRY UNDER RESPONSIBILITY PRINCIPLE

Essence, evolution of regulation and features of damage for the state is considered. Method of their calculation and effects on liability of officers is defined.

Keywords: damage for the state, refunding damages, material damages, principle of responsibility.

УДК 336.275

К. Курищук,
Радник Міністра фінансів України

ВАЛЮТНІ ОВДП ЯК ІНСТРУМЕНТ ВНУТРІШНІХ ДЕРЖАВНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ

В статті обґрунтовано доцільність диверсифікації інструментів внутрішніх державних запозичень через подальше удосконалення механізму обігу державних облігацій, номінованих у іноземній валюті, з акцентом на активізації їх розміщення серед населення. Визначено вплив валютних ОВДП на ефективність управління валютною ліквідністю комерційних банків України.

Ключові слова: державний борг, структура внутрішнього державного боргу, ОВДП, валютні ОВДП, валютні депозити, валютна ліквідність банків.

Вітчизняний банківський сектор потребує внутрішніх інструментів для управління ліквідністю та фінансування портфельів довгострокових внутрішніх державних цінних паперів за допомогою операцій тимчасової купівлі таких паперів за рахунок коштів єдиного касначейського рахунка, що зменшить негативний вплив валютних ризиків на банківський сектор та полегшить випуск цінних паперів на внутрішньому ринку для інших позичальників. Також наявність ліквідного внутрішнього ринку державних цінних паперів забезпечить додаткові можливості для використання державних цінних паперів Національним банком України з метою здійснення ефективної монетарної політики держави.

В умовах закритого валютного кредитування для фізичних осіб, необхідності мінімізації ризиків операційної

діяльності юридичних осіб, які не мають валютного виторгу, високої доларизації кредитних портфельів банків (станом на 01.01.2013 року доларизація кредитних портфельів банків становила понад 40%), необхідності розвитку фондового ринку України, впровадження на ринок внутрішніх державних запозичень валютних боргових інструментів і удосконалення механізму їх обігу є надзвичайно актуальним.

Проблемі державного боргу у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі присвячено низку праць, в яких висвітлено сутність державного боргу, причини його виникнення та напрями використання, позитивні та негативні наслідки його впливу на функціонування національної економіки. Основні складові управління державним боргом у контексті зарубіжного досвіду розглянуті